

zijn betrokken bij 'De Wonne' in Almelo en Enschede, woon- en leefgemeenschappen waar concreet voelbaar wordt hoe men vorm geeft aan franciscaanse spiritualiteit.

14 Oriëntatiebeweging

Kennismaking met twee werkvormen van de Oriëntatieweekenden in Velp: het associatieve woord en een meditatieve wandeling. **Wout Oosterkamp** woont en werkt sinds vele jaren in het Kapucijnenklooster in Velp/Grave. Hij begeleidt de Oriëntatieweekenden en midweken rond spiritualiteit en klank.

15 Zingen met hart

Samen zingen, met het accent op 'aandacht'. De kwaliteit van je luisteren bepaalt de kwaliteit van het zingen. Meditatieve en dynamische vocale improvisatie, klankmantra's, eenvoudige meerstemmige songs. Motto: 'Singing means to learn to love' (A. Wolfsohn). **Jan Duindam** is zanger, gitarist, docent en singer-songwriter.

16 Franciscaanse Gideonsbende / kinderen en armoede

Eén op de negen kinderen in Nederland groeit op in armoede. Zij lopen hierdoor een achterstand op die hen een leven lang kan achtervolgen. In wat voor gezinnen groeien zij op? Hoe kunnen wij iets doen om te voorkomen dat ze een achter-

stand oplopen? **Tine Ansems** is directeur van De Vonk, een instelling voor maatschappelijk activiteitswerk in Zuid-Nederland.

17 Kijken naar de symboliek in bloemen en planten

Aan de hand van dia's ga je bekijken wat JIJ zelf ziet in bloemen en planten. Kijken en zien wat de schepping je kan vertellen. **Lia van Berkel** is docent en coördinator 'Bloemen in de liturgie'.

18 Kijken naar je levensverhaal

Ieder mens beleeft op z'n levenspad leuke en minder leuke avonturen, maakt keuzes en gaat op een eigen manier om met de dingen en mensen die hij tegenkomt. We kijken via eenvoudige oefeningen naar die reis en die mens. **Karin Beentjes**, van 'In woorden gevat', tekent verhalen van mensen op en geeft workshops over het zelf schrijven van een levensverhaal. Daarnaast is zij werkzaam in de geestelijke gezondheidszorg.

19 Het Zonnelied van Franciscus en Chakra-meditatie

We luisteren naar een uitvoering van het Zonnelied en een verhaal over het ontstaan ervan. Daarna voorafgaand en daarna mediteren we, geïnspireerd op dit lied. **Hans Sevenhoven** is staflid van La Verna – Franciscaans Centrum voor Spirituele Ontwikkeling.

Datum en tijd: zaterdag 17 november 2012
van 13.00 tot 17.30 uur

Locatie: Hervion College, Hervensebaan 5, 5232 JL 's-Hertogenbosch. Vijf minuten lopen vanaf NS-station 's-Hertogenbosch-Oost.

Aanmelding en kosten: Vanwege het beperkte aantal toegangsplaatsen graag spoedig aanmelden via info@franciscaansebeweging.nl / 073-6131340.

Vrije toegang voor FB-leden en vrienden van VREDE EN ALLE GOEDS.

Voor overige deelnemers: vrijwillige bijdrage.

Na aanmelding ontvang je een bevestiging van deelname, zolang er plaats is.

VREDE EN ALLE GOEDS
Franciscaanse Beweging

Van der Does de Willeboissingel 11
5211 CA 's-Hertogenbosch
www.franciscaansebeweging.nl
T: 073-6131340

KIJK EN ZIE

FRANCISCAANSE INSPIRATIEMIDDAG
ZATERDAG 17 NOVEMBER 2012
HERVION COLLEGE 'S-HERTOGENBOSCH

KIJK & ZIE: zien, kiezen en spiegelen

Dit is het jaarthema voor 2012 van de Franciscaanse Beweging. Iedereen die inspiratie zoekt en vindt in de spiritualiteit van Franciscus en Clara en iedereen die benieuwd is naar de Franciscaanse Beweging, is welkom op deze inspiratiedag.

Programma

Intekenen voor de workshops
vanaf **13.00 uur**

13.00 uur
Inloop en ontvangst met koffie en thee

13.30 uur
Woord van welkom

13.40 uur
Inleiding door cabaretier Vincent Bijlo

14.00 uur
Aankondiging workshops

14.15 - 15.15 uur
1e ronde workshops

15.20 - 16.20 uur
2e ronde workshops

16.20 uur
Koffie- en theepauze

16.30 uur
Afsluiting

17.00 uur
Gezellig samenzijn met
een hapje en een drankje

PROGRAMMA ↑
WORKSHOPS →

WORKSHOPS

1 Kijken met Clara

Hoe keek Clara naar de wereld, naar haar medezusters en naar God? Hoe behield ze daarbij haar rust? In deze workshop wordt aan de hand van beelden en teksten Clara's heldere blik onderzocht. **Gerard Pieter Freeman** is lid van de Vereniging Broeder Frans. Namens het Franciscaans Studie Centrum is hij hoogleraar aan de Universiteit van Tilburg.

2 Kijk en zie... hoe God jou ziet

In navolging van Clara oefenen we ons in de spirituele waarneming, de contemplatie tot omvorming in volmaaktheid. Dat de mens geschapen is naar Gods beeld wil allereerst zeggen dat wij zijn zoals God ons ziet. Door zijn ogen krijgen wij zicht op ons diepste wezen, dat goed is. **Willem Marie Speelman** is medewerker van het Franciscaans Studiecentrum en docent.

3 Leven als claris - een eigenwijze levenswijze!

Clara van Assisi was de eerste vrouw in de kerk die een eigen, unieke levensvorm schreef, gegroeid vanuit een heel eigenwijze levenswijze. Een uitdaging toen en nu. Wie is Clara van Assisi? Wat houdt haar levensvorm in? Hoe was de levenswijze van een claris toen en nu? **Zuster Charlotte Reyns** is claris te Megen.

4 Het geschenk van de spiegel

Het soefisme gaat ervanuit dat de schepping en alle schepselen een spiegel zijn van God, de Ene, waardoor Hij Zichzelf kan (doen) kennen. Dit religieuze wereldbeeld heerste ook in Europa ten tijde van Franciscus. Om God die Liefde is te kennen, gaat het binnen het soefisme om het 'polijsten van de spiegel van het hart'. Dit proces van zuivering is de eerste fase van de mystieke weg. **Paul Mulders** is geestelijk verzorger. Hij is vertrouwd met het soefisme, de mystieke stroming binnen de islam.

5 Kijken naar je kwetsbaarheid

Riet de Koning neemt je door gedichten en beelden mee op reis naar de ander, naar jezelf, naar het kwetsbare leven. "Een glimlach kwam voorbij / en even / leek het / of de werkelijkheid oplichtte / ...en diep in mezelf – voelde ik kracht, genezing, hoop." **Riet de Koning** is geestelijk verzorger in verpleeg- en verzorgingshuizen van de Riethorst Stromenland in Geertruidenberg e.o.

6 Kijk en zie, een knipoo naar Hundertwasser

We laten ons inspireren door de schilder en architect Hundertwasser. Hij werkte met felle kleuren en beweeglijke lijnen. Ieder ontwerpt zijn eigen stad of droomhuis. Laat je meenemen in de wereld van kleur en vorm! **Astrid van Zelst** heeft een praktijk voor kunstzinnige therapie en beeldende coaching, 'Kleur is Kracht'.

7 Op het balkon van je leven

We leven in een door materie en technologie gedreven, onrustige samenleving, waarin oude structuren het begeven. Hoe kunnen wij de kernkwaliteit van Franciscus (liefhebben zonder daar iets voor terug te verwachten) vormgeven in ons eigen leven en in verbinding met onze omgeving? **Adriaan Bos** is auteur van de roman 'Advocaat van de waarheid' waarin het gedachtegoed van Franciscus een belangrijke rol speelt. Hij is werkzaam als raadsman en coach in bewustzijnsontwikkeling.

8 Zonder vooroordeel

Een training van miMakkus. Deze praktische methode is erop gericht om zonder vooroordelen en verwachtingen bij de ander te kunnen zijn – te reageren vanuit het hier en nu – te communiceren met lichaamstaal, geluiden en klanken – je leeg te maken – je totaal te kunnen afstemmen op de ander. **Trudy Schambergen** van **MiMakkus** geeft de training. Deze stichting richt zich op mensen in een zorginstelling met een ernstige vorm van dementie of met een ernstig verstandelijke beperking. Dit gebeurt door middel van clownerie.

9 Milieuspiritualiteit Stoutenburg

Praktische spiritualiteit: hoe ga je om met o.a. eten, vervoer, onderhoud, schoonmaak, ritme, stilte, de groenten/kruidentuin, kleding, inrichting en vergroening? **Cocky van Leeuwen** woont in Stoutenburg, waar men veel groepen, vrijwilligers en gasten ontvangt. Ze oefenen er dagelijks om te leven en werken in aandacht, eenvoud en bezieling.

10 Zen, zien en aanschouwen

Gedurende ons hele leven nemen wij waar. Hoe heeft zich dat gevormd? Nemen wij nog waar zonder vooroordeel, als een verrast en onbevangen kind? Nemen wij met mededogen waar? We doen gewaarwordingsoefeningen en delen onze ervaring. We gaan bemoedigd en met rijker inzicht verder. **Leo van Vegchel** is kunstenaar en docent. Hij geeft trainingen Zen-Zien-Tekenen.

11 Mensen met een missie

Rob Schellekens en **Engelien Calis** (van Dare2Go – Jongeren met een Missie) gaan in gesprek met **Joop Sierat** en **Piet Bots** van de Franciscaanse Beweging: mensen met een missie. Is er een verschil tussen missiewerk van toen en nu? Wat trekt mensen om die weg te gaan en wat voor impact heeft het op jezelf en op je leven?

12 Rentmeesterschap

Diny Fockens neemt je mee op haar weg van natuurontwikkeling, die ze ervaart als gave en opgave. Ze nodigt je uit meerdere 'grond-lagen' bij jezelf te ontdekken.

13 Franciscaans leven volgens het evangelie, hoe doe je dat in deze tijd?

'Franciscus' broeders en zusters' en 'De Wonne' gaan in gesprek met elkaar en de aanwezigen over een 'leven volgens het evangelie'. Aan de hand van een gebeurtenis word je uitgenodigd te luisteren en te delen wat dit bij je oproept. **Jelle Hilberink** hoort bij een nieuwe religieuze leefgemeenschap, 'Franciscus' broeders en zusters' te Nijmegen. **Dick Smeijers** en **Ludger Schüling**